

indestaaende hos Kommunerne, ogsaa skal nedlægges fra 1ste Juni 1889, og indtil anderledes ved Lov maatte bestemmes, til 4 pCt. Jeg beklager, at Udvalget ikke har stillet dette Forslag, men har fordybet sig i det noget indviklede Forslag under Nr. 6, som vistnok i mangfoldige Tilfælde kan medføre Fordele, men som dog ogsaa maaske i nogle Tilfælde kan medføre Ulemper. For mit Vedkommende vil jeg hverken stemme for Forslaget under Nr. 6 om den nye Paragraf og heller ikke for Finantsministerens Forslag under Nr. 7 om, at den ved 2den Behandling vedtagne § 19 udgaar; men jeg vil stemme for Bevarelsen af § 19 i Haab om paa et senere Trin at kunne faae den Bestemmelse optagen deri, at den Begunstigelse, som er tilstaaet 1ste Prioritetslaan i faste Eiendomme, ogsaa udstrækkes til Kommunerne. Jeg vil altsaa ikke stemme for Forslaget under Nr. 6 og vil stemme imod Finantsministerens Forslag under Nr. 7. De øvrige Forslag, som ere stillede af Udvalget eller dets Flertal, kan jeg tiltræde, medens jeg maa fraraade de af Finantsministeren stillede og af et Mindretal tiltraadte Forslag om høiere Lønninger m. m.

Ordføreren (Neergaard): Jeg skal ikke bidrage til at forlænge denne allerede lange Debat, men jeg maa dog berøre et Par Bemærkninger, som den ærede Finantsminister har gjort. Den ærede Finantsminister sagde, at de Debitorer, som endnu stode med Laan til 4½ pCt., kunde jo mulig faae Laan til 4 pCt., naar de vilde opstige dem, de havde, og mente, at det, at de ikke gjorde det, var Bevis paa, at de foretrak at lade det blive ved det Gamle. Men dette Raisonnement er i Pragis ikke ganske rigtigt. Der er Udlaan til i Alt 800,000 Kr. med fuldkommen god Sikkerhed. De kunne hvad Dag de ville, faae Renten nedsat, men Vedkommende har ikke forlangt det — Grunden er den, dels at der er visse Omkostninger forbundet med en saadan Forretning, dels at mange Mennesker nære Engsteligthed ved at gjøre Forandringer i Laaneforhold, en Engsteligthed, som maaske er ubegrundet, men som man i alt Fald maa regne med; man kan altsaa ikke ubetinget gjøre det Raisonnement gjældende. De fleste Indvendinger gaa tilbage til den principielle Mod-

sætning, jeg har berørt ret udførligt i tidligere Foredrag. Man gjør gjældende, at naar man vedtager en saadan Bestemmelse som den i Endringsforslag under Nr. 6, saa kan man, hvis Renten gaar op, risikere, at man gaar til den modsatte Side, saa kan man risikere, at man faaer en Lov, som tager Bestemmelser i Debitorernes Disfavor. Det er ogsaa kun en ren formel Betragtning. Vort Udgangspunkt er fra Først til Sidst det, at vi godkjenner ikke denne rent formelle Betragtning, at Anstalten er en selvstændig juridisk Person; det er en Anstalt, som Statsmyndighederne har Dispositionsret over, og vedtages denne Lov, er det netop den ene Part, nemlig Staten, som har givet Afkald paa en den tilkommende Ret. Man griber ikke ind i Kontrakten mellem to udenforstaaende Personer, og fordi man, for at give Konverteringsloven Leilighed til at virke her, vedtager en Bestemmelse om Opsigelighe, saa er der ikke Tale om, at man vil kunne finde sig foranlediget til for Fremtiden at komme med en Bestemmelse, som griber ind i Forholdet i Debtors Disfavor, hvad der er ganske bestemt i Modsetning med det her Foreliggende. Den Uopsigelighe, som i sin Tid blev kontraheret under de Forudsætninger og Vilkaar, man da gif ud fra som sikre, men som senere have vist sig at svigte, skal ikke være til Hinder for, at Konverteringsloven og Rentenedgangen kan komme til at øve sin Virkning ogsaa paa dette Forhold. Naar den ærede Finantsminister sagde, at man ikke skulde bebreide Bestyrelsen Noget med Hensyn til de mindre gode Panter, saa vil jeg sige, at jeg har ikke bebreidet Bestyrelsen Noget. Jeg nærer ikke Spor af Tvivl om, at Bestyrelsen har taget alle Hensyn, som kunne tages med Hensyn til Udlaan i faste Eiendomme. Det har saameget mindre været min Mening at ville anføre, at denne Deling mellem Laan til 4½ og 4 pCt. skulde ligge i, at man havde været mindre nøieregnende med nogle Laan, som denne Deling jo først i en nævneværdig Grad er indtraadt for et Par Aar siden. Det er først gennem den almindelige Rentenedgang, at man kan finde en Forklaring af, at et større Antal Laan er til 4½ pCt., medens Resten er til 4 pCt. Jeg har kun fremført dette — og det er ikke modbevist —